

lus ikke er farlig. Man kan dernæst forestille sig, at en sådan habituering også kan forekomme med hensyn til rovdyr og det var netop denne habituering, der i Thalers forsøg kunne påvises hos kyllinger af visse arter af hønefugle, der dog ikke forekommer vildtlevende i Danmark, bl.a. hjerpe og rype. Kyllinger opdrættet uden forældre vænnede sig til, at de kunstige rovdyr ikke var farlige, mens kyllingerne opdrættet sammen med forældrefugle opretholdt en anti-predatorreaktion. Referencen til Thaler er brugt indirekte i rapporten fra Dyrenes Beskyttelse. Det har ikke været muligt at fremskaffe den originale artikel, men artiklen er kommenteret i Hill and Robertson (1988) samt i Dowell (1987). Hill and Robertson konkluderer fra Thalers forsøg, at det er nødvendigt med 're-inforcement' eller forstærkning af adfærdsreaktionen, for at den kan opretholdes, altså for at undgå habituering. Denne konklusion kan dog diskuteres, idet en habituering jo vil kræve, at kyllingerne udsættes for den pågældende stimulus med jævnlige mellemrum. Dette sker ikke hos kyllinger i et dansk opdræt. Der er også andre problemer med at overføre forsøgets resultater til hjemlige forhold. Dels er det for os helt fremmede arter, som formentlig reagerer anderledes, idet der er store forskelle i udvikling af anti-predatoradfærd mellem arter og sågar mellem racer inden for arter (Dowell, 1987). Dels er det et meget spinkelt talmateriale. Dowell (1987) skriver: »Thalers sample sizes were small, however, and the experiments need clarifying using larger numbers of birds«. Dette blev gjort i en forsøgsrække beskrevet i Dowell (1990a og b). Kyllinger opdrættede med eller uden forældre eller med en dværghøne som rugemor blev testet med kunstige rovdyr på forskellige tidspunkter i opdrætningsperioden. Det viste sig, at kyllingernes anti-predatorreaktion var bedst organiseret, når de var opdrættet sammen med forældrene i forhold til begge de andre behandlinger. Man kunne således delvis overføre resultaterne fra Thalers forsøg til agerhøns under de givne omstændigheder. Forsøget gik dog videre og inkluderede udsætning i naturen. Her viste det sig, at dødeligheden ikke blev påvirket af behandlingen under opdrætningen. Så i praksis har denne 'finpudsning' af anti-predatoradfærden ikke haft nogen betydning i relation til udsætning af de pågældende agerhøns. Det kan altså på den baggrund konkluderes, at en evt. ændring af den gældende praksis for opdrætning af agerhønskyllinger til at inkludere brug af forældrefugle

under opdrætningen ikke kan forventes at øge kyllingernes overlevelseschancer signifikant.«

Spm. nr. S 714

Til fødevarerministeren (14/11 03) af:

Inger Bierbaum (S):

»Vil ministeren fremlægge dokumentation for, at transporten af agerhøns til andre lande foregår på en dyreværnsmæssig forsvarlig måde?«

Svar (24/11 03)

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

Jeg har til brug herfor forelagt spørgsmålet for Fødevaredirektoratet, som udtaler følgende, til hvilken jeg henholder mig:

»I henhold til bestemmelserne i § 29, stk. 2, jf. § 4, i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 (med senere ændringer) om beskyttelse af dyr under transport, skal fjerkræ, der transporteres fra Danmark til et andet EU-land, under transporten være ledsaget af certifikat hvor en embedsdyrlæge har attesteret, at dyrene er undersøgt og fundet egnede til den påtænkte transport i de tilfælde, hvor der tillige er krav om, at fuglene forud for transporten underkastes en dyresundhedsmæssig undersøgelse af en embedsdyrlæge. I forbindelse med udførsel af fjervildt er der fastsat krav om en dyresundhedsmæssig undersøgelse forud for transporten, og dermed også om et certifikat for transportegnethed.

Certifikatet for transportegnethed skal attesteres af en embedsdyrlæge, der typisk vil være en dyrlæge ansat i fødevareregionen, og Fødevaredirektoratet har forespurgt fødevareregionerne om deres erfaringer med de forhold, hvorunder fjervildt transporteres, når de udføres til andre EU-lande.

Der er ikke i alle fødevareregioner fjervildt-opdrættere, der eksporterer fugle, men fra 5 regioner, der har erfaring med at udstede certifikater om transportegnethed i forbindelse med eksport af agerhøns, er der modtaget oplysninger. Fødevareregionerne har oplyst, at fuglene undersøges enten lige forud for eller i forbindelse med pålæsningen. De vurderinger af pladsforhold og af foderforsyning under transporten (f.eks. i form af friske sukkerroerblade eller hve-